

متمم عبارت از این است اگر سرم خون حیوان A را به حیوان B تزریق نمائیم سرم حیوان B این خاصیت را پیدا میکند که سرم حیوان A را بحال رسوب درمی آورد بدین طریق اگر سرم خون انسانی را مثلاً به خرگوش تزریق نمائیم سرم خون خرگوش تزریق شده در مقابل سرم خون انسانی رسوب پیدا میکند و بدینوسیله میتوان لکه خون انسان را از حیوان تشخیص داد و جز در موارد تشخیص نوع میمون وسیله خوبی است ولی عملیاتی که باید بشود فوق العاده طولانی و مشکل است و چون ممکن است اشتباهات زیادی در موقع امتحان پیدا شود جز به متخصص ماهری که در لابراتواری امتحانات خود را انجام دهد که دارای اسباب صحیح و دقیق باشد نمیتوان اعتماد نمود

ج - Anaphylaxie و آن عبارت از ایجاد حساسیت مخصوص نزد حیوانی است که قبلاً با ماده تزریق شده باشد بدین نحو اگر بخوک هندی [Cobaye] خون انسانی تزریق نمائیم و بدینوسیله او را حساس نمائیم بیست روز بعد لکه خونی را که در محل جرم یافته و میخواهیم تشخیص بدئیم خون انسان است یا خون حیوان بهمان خوک تزریق نمائیم اگر لکه خون انسانی باشد بیک چشم بهم زدن او را میکشد و اگر خون انسانی نباشد در بدن خوک

بلا تاثیر خواهد بود.

در لابراتوارهای امروزه بدین نحو عمل میشود : لکه خونی که در مغل جرم کشف شده در مقدار کمی آب شور خل کرده و چند قطره محلول سودیان افزوده و این مخلوط را بحرارت ۱۰۰ درجه گرم میکنند که میکروبهای آن کشته شود و به یک عده خوک هندی از این محلول بمقدار ۱ cm^۳ تزریق Intracardique مینمایند ۱۵ یا بیست روز بعد به یکی از همین خوک ها ۱ cm^۳ خون انسانی تزریق Intracardique مینمایند اگر لکه کشف شده در محل جرم خون انسانی بوده است تزریق دومی فوراً او را می کشد و اگر نتیجه تزریق مذکور منفی شد برای اینکه بفهمند لکه خونی که در محل جرم کشف شده خون چه حیوانی است بسایر خوکها بترتیب خون سگ خرگوش - اسب و غیره تزریق می نمایند تا بالاخره خوک ذرائر تزریق خون یکی از حیوانات کشته شود.

این رویه خیلی سهل تر از رویه قبلی و مطمئن تر است و فقط اسباب کار خوب و تجربه کافی لازم دارد ولی مثل رویه سابق خون میمون را بوسیله آن نمی توان تشخیص داد

دکتر ملک اسمعیلی

نشانیها

تکذیب و یا ادعای جعلیت نسبت بآن نشود فوراً برائت ذمه آن شخص ثابت میگردد - اقرار متهم « بفرص صحت » بیدرنك ارتكاب بزه را به ثبوت میرساند ولی پیدا شدن آلت كشنده در خانه متهم « نشانی » فوراً و بیدرنك ارتكاب قتل را از ناحیه متهم به ثبوت نمیرساند ممکن است کسان متهم که در همان خانه منزل دارند مرتکب حقیقی قتل باشند و یا کسانی که رفت و آمد در خانه داشته اند اسلحه را در گوشه خانه انداخته باشند.

۲ - نشانی ممکن است راجع بشخص متهم نباشد.

استدلال بوسیله نشانی عبارت است از نتیجه گرفتن وی بردن از یک امر معلوم بوجود امر مجهولی که ثبوت آن در نظر است ممکن است ایراد شود که استدلال بوسیله دلیل نیز نتیجه گرفتن از امر معلوم بامر مجهول میباشد توضیحات ذیل فرق بین دو نحوه استدلال را نشان میدهد:

۱ - در استدلال بوسیله نشانی حصول نتیجه خیلی بطئی تر از استدلال بوسیله دلیل می باشد مثال با ارائه دادن نوشته که دلالت بر برائت ذمه شخصی دارد در صورتیکه

مثلا علامت دستی که روی شیشه اطاق محل ارتکاب بزه گذارده شده ممکن است پس از تفحص معلوم شود علامت دست شخص متهم نیست در صورتیکه دلیل مستقیما راجع بشخص متهم است گواه اظهار میکنند من دیدم که شخص متهم وارد اطاق شد - یا این شخص اموال را از اطاق بیرون برد.

۳ - دلیل عبارت از گفته و یا نوشته متهم و یا اظهارات گواهان و مطلعین میباشد در صورتیکه نشانی بیشتر در چیزهای مادی و محسوس وجود دارد مثل پیدا شدن مال مسروقه در نزد متهم که این عمل نقل مکان مال و وجود او در حیطه تصرف متهم و اینکه متهم میتواند بدون مانعی از آن استفاده کند نشانی بر ارتکاب عمل بوسیله او میباشد و همچنین وجود لکه های خون مقتول بر لباس متهم - و علامت دست متهم روی دسته چاقو یا کارد کشنده و غیره.

با وجود کوششی که برای تشخیص دلیل از نشانی شده است میتوان گفت در هر دو طریقه طبیعت امر یکی است دادرس در هر دو حال از مجهول بی معلوم میبرد در یک جا از اظهارات گواهان و یا اقرار متهم استنباط بر ارتکاب میکند و در جای دیگر از پیدا شدن چیز مسروقه در خانه متهم و وسیله این استنباط استدلال بکمال اصول کلی منطقی و قواعد طبیعی است از تطبیق دلایل و نشانیهای موجوده با اصول کلی منطقی و قانونی دادرس استنباط میکند که بزه بوسیله متهم حاضر بوقوع پیوسته است یا خیر.

عمل نشانی

نشانی گاهی برای تابید و تکمیل دلایل بکار میرود و گاهی جانشین دلایل شده و بوسیله آن بنشانی بزه به ثبوت میرسد.

در مقام مقایسه بین نشانی و دلیل بعضی نشانی را بر دلیل ترجیح داده اند بعلت اینکه نشانی غالباً در اشیاء و مواد موجود است در صورتیکه دلیل گفتاری بیشتر نیست

یک ضرب المثل انگلیسی میگوید گواهان ممکن است دروغ بگویند ولی آثار و نشانی هیچوقت دروغ نمیگویند لیکن باید اذعان کرد که نشانی هم ممکن است بطور ساختگی بمنظور گمراه ساختن مأمورین کشف بزه قبلا تهیه شده باشد پس در مقام مقایسه نباید بود دلایل و نشانی هر دو برای ثبوت بزه لازم و مکمل یکدیگرند درستی نشانی را بوسیله اظهارات گواهان و شخص متهم و اظهارات گواهان یا اقرار متهم را با مشاهده و دقت در نشانیها میتوان بازرسی کرد.

تقسیم نشانیها از نظر اهمیت

از لحاظ اهمیت نشانیها در کشف بزه آنها را بسه قسمت میتوان کرد.

۱ - نشانیهای آشکار

۲ - نشانیهای نزدیک

۳ - نشانیهای دور

۱ - نشانیهای آشکار - آنهایی هستند که ارتباط مستقیم و لازم بین آنها و عمل مورد تجسس موجود است مثل اینکه در بزه رابطه نامشروع بودن زن و مرد باهم در یک اطاق خلوت با حالت عریان نشانی صریحی بر ارتکاب عمل منافی عفت است.

۲ - نشانی نزدیک - عبارت از نشانیهایی است که رابطه مستقیم و نزدیکی بین آنها و عمل موجود است مثل خرید اسلحه که برای قتل بکار برده شده بوسیله شخص متهم. کشف اسلحه کشنده در منزل متهم - وجود عداوت بین متهم و مقتول - البته این نشانیها بنشانی قاطع نیستند فقط احتمال ارتکاب را میرسانند

۳ - نشانیهای دور - نشانیهایی هستند که رابطه مستقیم بین آنها و بزه بهیچوجه موجود نیست ولی باز خالی از اهمیت نیستند مثل داشتن پیشینه کیفری - هیئت و وضعیت قیافه متهم - علائم فساد نژادی و نقائص بدنی و روحی - سوابق خانوادگی (مثل اینکه متهم زائیده از اشخاص الکلی و مبتلا به سفلیس و جنون ...)

آزادمی باشد ولی بدیهی است که این عمل را طبق اصول عقلی و قواعد منطقی باید انجام دهد.

برای سنجش صحیح نشانی سه نکته زیر را مخصوصاً باید در نظر گرفت :

۱- وجود نشانی باید محرز باشد - طریقه احراز آن بسته بنوع نشانی فرق میکند گاهی نشانی را دادرس با چشم خود مشاهده میکند گاهی در ضمن بازجویی و یا معاینه محلی ضابطین دادگستری نشانی را ملاحظه نموده و گزارش داده اند. گاهی اتفاق میافتد که گواهان نشانی را دیده و نزد دادرس گواهی بروجود آن میدهند کشف آلات و ادوات بزه نشانی عمده میباشد و برای پیدا کردن بزهار و ثبوت بزهارکاری او خیلی مؤثر است و ذهن دادرس را در کیفیت ونحوه ارتکاب بزه روشن میسازد قانون از نظر حفظ نشانیها برای ضبط و نگهداری آلات و ادوات بزه قواعدی نهاده است (مواد ۱۰۰ الی ۱۰۷ قانون اصول محاکمات جزائی)

۲- پس از آنکه وجود نشانی محرز شد باید دید بین نشانی و عملی که ثبوت آن در نظر است رابطه لازم وجود دارد یا خیر

اگر چندین نشانی وجود دارد که بهم مربوط هستند باید مثل دانه های زنجیر بهم متصل باشند در صورتیکه رابطه بین دو نشانی قطع شود زنجیر کسینخته شده دیگر نشانیها باعث راهنمایی بکشف موضوع نمیکردند

۳- باید دید نشانیهای بزه با سایر دلایل موجود در پرونده مطابقت میکنند یا خیر .

در صورت مطابقت نشانی با سایر دلایل در ارتکاب عمل بوسیله متهم تردیدی باقی نمیماند در صورت عدم مطابقت دادرس با هوش و قریحه خود باید مشکل را حل کرده و بسنجد که بین دلایل و نشانیها کدام یک قوی ترند بعضی بطور کلی دلایل را بر نشانیها ترجیح میدهند لیکن باید گفت در صورتیکه شرایط مذکوره در بالا جمع باشد یعنی نشانی بطور قطع وجود داشته باشد و رابطه آن با بزه مستقیم و بدون تردید باشد یا اتفاق میافتد که نشانیها بر دلایل بدون تردید رجحان دارند

دکتر امین فر

مسائل فرضیاتی بیش نیستند و هنوز دانشمندان موفق به پیدا کردن قواعد کلی برای آنها نگردیده اند ولی با وجود این اهمیت آنها پوشیده نبوده و روز افزون است

تقسیم نشانیها از نظر زمان وقوع

از نظر زمان وقوع نشانیها را میتوان سه قسمت کرد:

۱- نشانیهای قبل از وقوع بزه

۲- نشانیهای مصادف با زمان وقوع

۳- نشانیهای بعد از وقوع

تهدید بمړه قبل از وقوع قتل خرید آلت کشته نشانیهای قبلی میباشد.

پیدا شدن اسلحه متعلق بمتهم در محل وقوع بزه پیدا شدن لکه های خون مقتول بر لباس متهم نشانیهای مصادف با زمان وقوع میباشد

فرار متهم پس از وقوع بزه و سعی کردن در اغفال دادرس بوسیله گواهان دروغی نشانیهای بعدی میباشد

تقسیم نشانیها از نظر توسعه آن

از لحاظ توسعه نشانیها را میتوان به عمومی و خصوصی تقسیم کرد

نشانیهای عمومی آنهایی هستند که در کلیه بزهها ممکن است وجود داشته باشند مثل فرار متهم - نفی که از ارتکاب عائد متهم میشود - پیشینه کیفری یا شهرت بدکاری متهم .

نشانیهای خصوصی آنهایی هستند که مختص بزه های معینی هستند مثل پیدا شدن اموال مسروقه در منزل متهم که مختص بزه سرقت است - رنگ پریدگی و اضطراب متهم بقتل در مقابل نعش مقتول .

در بعضی قوانین قدیمه نشانیها از لحاظ اهمیت طبقه بندی شده اند و مقنن برای هر يك از آنها درجه از لحاظ تأثیر آن در ثبوت بزه قائل شده بطوریکه دادرس ناچار بود با ملاحظه نشانیها و بترتیب اهمیتی که قانون برای هر يك تعیین کرده تصمیم بگیرد ولی امروزه با طرز دادرسی کیفری نظر دادرس در سنجش ارزش نشانیها آزاد است هر چند دادرس در سنجش نشانیها